

ਸਮਧਿ-14

CLASS-7th
CHAPTER-14
ਸਮਮਿਤੀ

①

BHARTI MITTAL
MATH MISTRESS.
C.H.S KANG SAHBU
BLOCK-NAKODAR-2
JALANDHAR.

ਸਮਮਿਤੀ: ਉਹ ਰੱਖਾ ਜੋ ਦੋ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਦੋ
ਬਰਾਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਵੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੁੱਲ, ਧੱਤੂ, ਧੱਤੀ, ਜਾਨਵਰ, ਇਮਾਰਤ, ਇਮਾਨ ਆਦਿ।



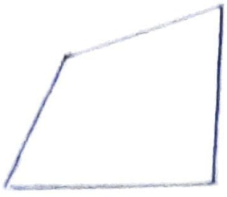
ਸਮਮਿਤੀ ਚਿੱਤਰ: ਉਹ ਦੋ ਚਿੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਮਿਤੀ
ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਮਿਤੀ ਚਿੱਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।



ਸਮਦਰੁਜ਼ਤ ਲਈ ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਾਵਾਂ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਸਮਦਰੁਜ਼ਤ	ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਾਵਾਂ	ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
1.	<u>ਸਮਤੁਲੀ ਟ੍ਰਿਊਜ਼</u> : ਉਹ ਟ੍ਰਿਊਜ਼ ਜਿਸਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਭੁਜਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ 60° ਹੋਵੇ।		3
2.	<u>ਵਰਗ</u> : ਉਹ ਚਤੁਰਭੁਜ ਜਿਸਦੀਆਂ ਚਾਰੋਂ ਭੁਜਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੋਣ 90° ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਦੋ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ 90° ਦੇ ਸਮਦਰੁਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।		4
3.	<u>ਸਮਧੀਤ ਟ੍ਰਿਊਜ਼</u> : ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਭੁਜਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ 108° ਹੋਵੇ।		5

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਚਿੱਤਰ ਸਮਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ?



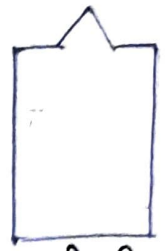
ਸਮਮਿਤੀ ਨਹੀਂ



ਸਮਮਿਤੀ ਹੈ

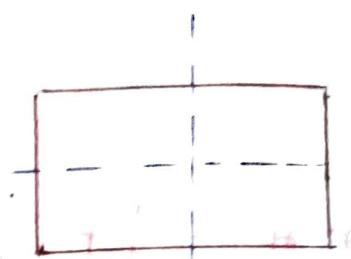
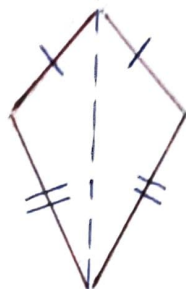
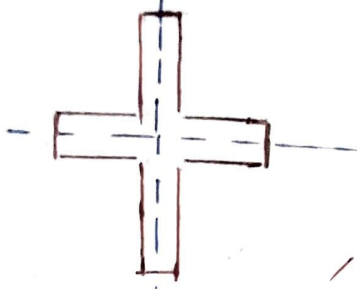
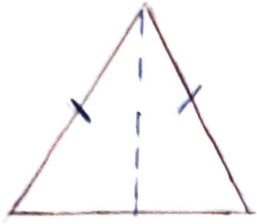


ਸਮਮਿਤੀ ਨਹੀਂ

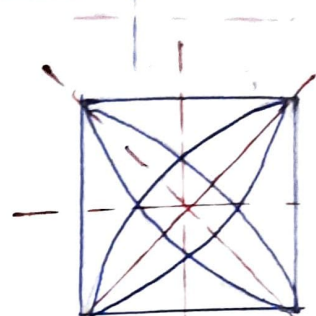
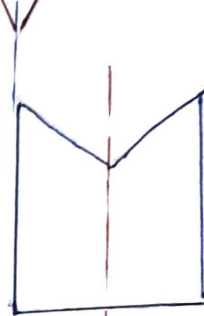
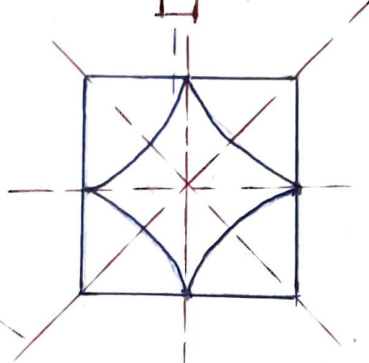
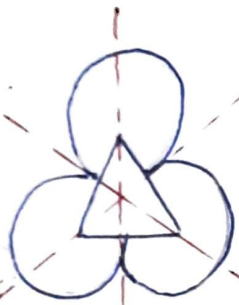


ਸਮਮਿਤੀ ਹੈ

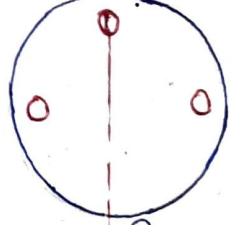
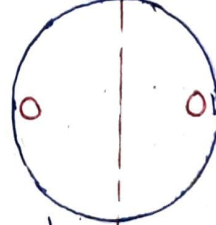
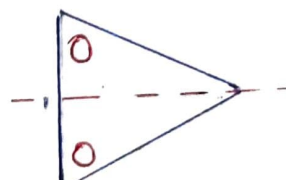
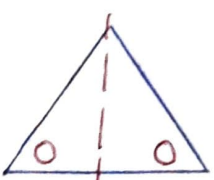
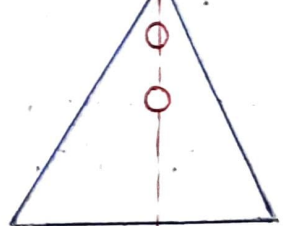
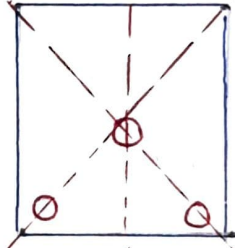
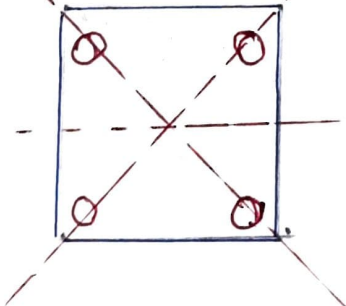
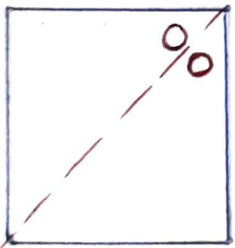
2. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚਿੱਤਰ:



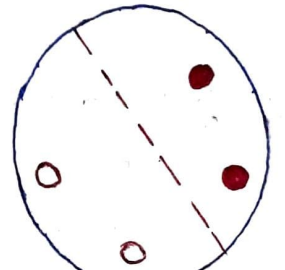
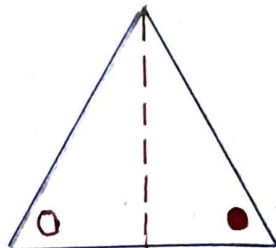
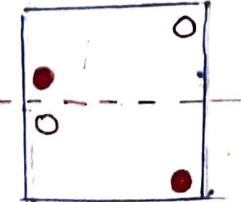
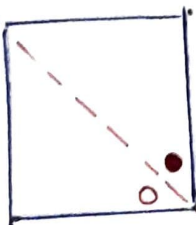
3.



4. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸੁਰਖਾਂ ਸਮਰੂਪ ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚਿੱਤਰ:



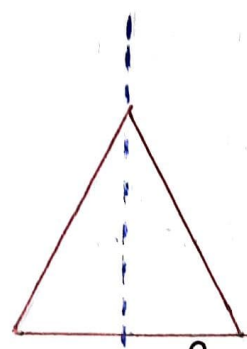
5. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰਖਾਂ ਸਮਰੂਪ ਸਮਮਿਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚਿੱਤਰ:



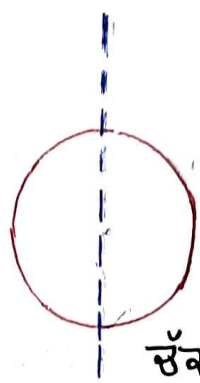
6. ਦਿੱਤੇ ਹਰੇਰ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ (ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ) ਦਿੱਤੇ ਦਾਇਰਾ ਰੇਖਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਰੇਖਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਧਾਮੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰੋ।



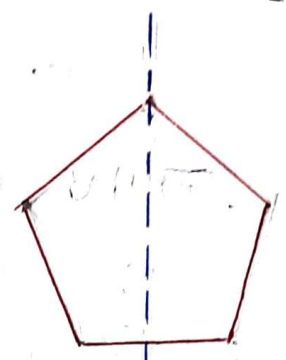
ਵਰਗ



ਤ੍ਰਿਭੁਜ

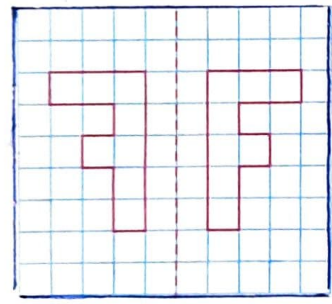


ਚੱਕਰ

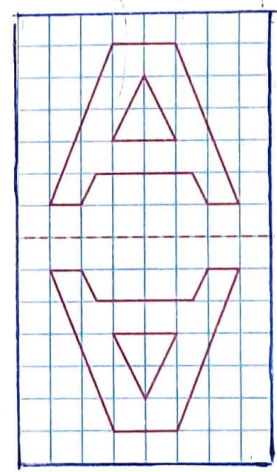


ਪੰਜਭੁਜ

7. ਦਿੱਤੀ ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਬਣਾਓ

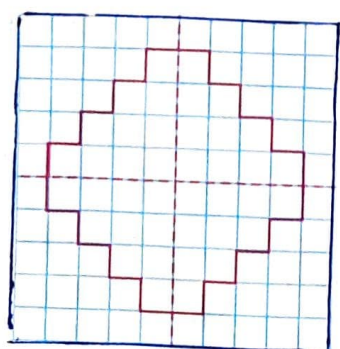


(a)

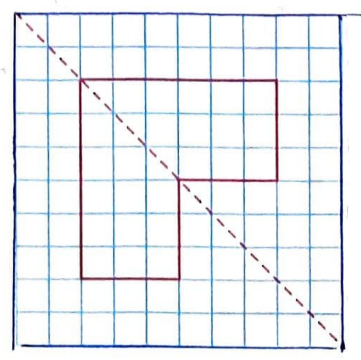


(b)

8. ਹਰੇਰ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਗੁਣ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਹਰੇਰ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਵਰਗਦ ਰੇਖਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਮਿਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।



(c)

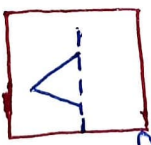


(d)

9. ਜੇਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ
- (a) ਬਿਖਮਭੁਜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 0
- (b) ਸਮਾਇਤ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 2
- (c) ਸਮਚਤੁਰਭੁਜ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 2
- (d) ਸਮਾਂਤਰ ਚਤੁਰਭੁਜ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 0
- (e) ਸਮਛੇਤ੍ਰ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = 6
- (f) ਚੱਕਰ - ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ = ਅਨੰਤ

10. ਧਰੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- (i) ਜੇਹੇ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (a) ਸਮਭੁਜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ (b) ਸਮਦੋਭੁਜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ (c) ਬਿਖਮਭੁਜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
- (ii) ਚੱਕਰ ਦੀ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਦੁਸਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?
- (a) ਚਾਪ (b) ਅਰਧ ਵਿਆਸ (c) ਵਿਆਸ (d) ਅਰਧ ਵਿਆਸ
- (iii) ਇੱਕ ਸਮਚਤੁਰਭੁਜ ਦੀਆਂ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ?
- (a) ਅਨੰਤ (b) ਨਿੱਠੀ ਭੁਜਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (c) ਇੱਕ (d) ਸਿਫਰ
- (iv) ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਦਾਇਰਾ ਰੇਖਾ, ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਧੁਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਦਾ ਹੈ?



- (a) ਦੁਰਗ (b) ਸਮਚਤੁਰਭੁਜ (c) ਤ੍ਰਿਭੁਜ (d) ਧੰਨਭੁਜ
- (v) ਸਮਦੋਭੁਜੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਲਈ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਦੁਸਰਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (a) ਭੁਜਾ (b) ਮੱਧਿਕਾ (c) ਅਰਧ ਵਿਆਸ (d) ਕੋਣ
- (vi) ਜੇਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦੀ ਇੱਕ ਖੜਦੀ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਹੈ?
- (a) M (b) Q (c) E (d) B
- (vii) ਜੇਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦੀ ਇੱਕ ਖੜਦੀ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਹੈ?
- (a) C (b) D (c) K (d) ਜ਼ਾਹ
- (viii) ਕਿਹੜੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (a) A (b) B (c) P (d) O